

Záznam z neformálního setkání zástupců místních akčních plánů (MAP)

Sešli jsme se v pátek 21. července 2017 v 11 hodin ve Volnočasovém centru v Mnichově Hradišti.

O přivítání účastníků se postarala hlavní manažerka projektu MAP Mnichovohradištsko Svitlana Sazečková. Následné představení účastníků již pak moderovala Blažena Hušková – každý uvedl, s jakými očekáváními na neformální setkání přijel: co nabízí (N) a co potřebuje (P).

Robert Rölc (MAP Mnichovohradištsko a MAP Turnovsko) – N: demografická analýza pro potřeby vzdělávání – demografický vývoj v ORP Mnichovohradištsko a v Mnichově Hradišti – zpracovala firma Výzkumy Soukup, s. r. o.

Blažena Hušková (MAP Mnichovohradištsko) – N: zapojení žáků; P: zpracování AP, vnitřní evaluace

Petr Kulíšek (MAP Kosteletsko, Třebechovicko a Černilovsko) – N: zapojení všech, akční plán (postrkování systému, směr MAP II); neformální setkávání MAPů v Královéhradeckém kraji

Jiří Žďárský (MAP Vrchlabsko) – MAPu se věnuje svazek obcí Horní Labe (nikoliv MAS); N: dobré fungování pracovních skupin, vytvořili centrum sdílených služeb (nejen pro obce, ale i pro školy); P: MAP II, implementace

Anna Randáková (MAP Frýdlantsko) – N: naši učitelé se rádi vzdělávají; P: informace o AP, MAP II

Hana Krejsová (MAP Jaroměř, Agentura pro sociální začleňování) – N: přenos zkušeností mezi MAPy, klima školy, klima třídy, propojení vzdělávacího systému se sociálním systémem; zapojení žáků; P: zkušenosti ohledně zapojení rodičů

Svitlana Sazečková (MAP Mnichovohradištsko) – P: co po sobě MAP zanechá

Iva Dobiášová (MAP Mnichovohradištsko) – odborný konzultant; N: MAPí knihovnička; výjezdní akce – inspirace; P: zjistit, co zajímavého se kde a jak děje

Markéta Tomášová (MAP Mnichovohradištsko) – N: propagace; P: jak více motivovat/přesvědčit učitele ke vzdělávání

Kamila Kořánová (MAP Mnichovohradištsko) – N: propagace MAP v menších obcích; P: MAP II

Karel Bárta (MAP Turnovsko a Jilemnicko) – prezentace k inkluzi; N: metodika práce asistenta pedagoga; P: MAP II a implementace

Lenka Krupařová (MAP Turnovsko) – N: mají PS mateřské školy + PS základní školy + PS neformální vzdělávání; P: MAP II, implementace a MAPí knihovnička

Michala Mydlářová (MAP Mnichovohradištsko) – N: propojování aktérů jako místní obyvatelka; P: zajímá ji inkluze

Petra Patočková (MAP Mnichovohradištsko + MAP Turnovsko) – asistenční práce; P: metodika práce asistenta

Po úvodním představení se jednotlivých účastníků přišel čas na jednotlivé body programu:

- **Zpracování akčního plánu / příprava akčního plánu**

MAP Mnichovohradištsko se inspiruje zpracováním akčního plánu MAPu Turnovsko. Promluvili jsme o rozsahu, struktuře a obsahu AP. **Rozsah AP: MAP Vrchlabsko má AP asi na 150 stranách** (včetně analytické části; zveřejňují vše, aby i to, co neodpovídá prioritám, bylo v AP uvedeno pod čarou, aby se i v budoucnu daly čerpat dotace) x **MAP Turnovsko zhruba na 24 stranách** (je zpracován podle návodné struktury MAP zpracované MŠMT, aktivity v jednotlivých opatřeních jsou uvedeny obecně bez specifikace konkrétní školy, konkrétní projekty jednotlivých škol jsou uvedeny v ročním akčním plánu; jsou zastánci stručnosti: lidé přečtou text maximálně do 30 stran). MAP Turnovsko čte AP realizační tým a řídicí výbor, učitelé ho s největší pravděpodobností číst nebudou; v investičních prioritách ve strategickém rámci MAP jsou uvedeny všechny akce, které školy potřebují (jsou v tabulce, schválil je řídicí výbor). Problém by nastal v okamžiku, kdy by v AP něco chybělo (pokud je tam něco navíc, nevadí – něco, co je reálné, co je připravené). Řídicí výbor může doplňovat do investičních priorit; vše je zveřejněno na webu MAP Turnovsko.

Klíčové pro zpracování AP jsou Postupy (do AP se zahrnují šablony, aktivity jednotlivých škol, investice škol – výsledkem je v MAP Kostecko, Třebechovicko a Černílovsko cca 500–600 řádků, roční akční plán MAP Turnovsko čítá přes 300 řádků). Rozsah závisí také na velikosti území a počtu škol (MAP Mnichovohradištsko je malé ORP). AP se projednává i na pracovních skupinách. Výsledkem AP by měl být zásobník, ideálem je živá tabulka v Excelu na webu, aby v něm uživatelé mohli vyhledávat (jde o přehled toho, co kdo zamýšlí, slouží ke sdílení). AP by měl prakticky realizovat a naplňovat strategický rámec; cílem není strategie, ale dokument, díky kterému bude možné čerpat dotace. Je důležité stanovit si dobře priority a cíle, aby se v nich našly všechny školy v ORP.

Postup tvorby: MAP Turnovsko má tři pracovní skupiny, které seznámili s obsahem strategického rámce. Každá PS upravovala jednotlivá opatření, konečnou korekturu prováděl pan Bárta (došlo ke zcelení textu), AP ještě probral realizační tým a schválil ho řídicí výbor. Turnovské pracovní skupiny: 1) PS pro MŠ, 2) PS pro ZŠ (členy jsou ředitel velké ZŠ, zástupce, učitel z velké ZŠ, ředitel z malé ZŠ, učitelka z malé ZŠ; cílem není mít v PS 20 lidí, raději méně, stejně ve velké skupině pracují maximálně tři); rodiče jsou zastoupeni pouze v ŘV; 3) PS pro neformální vzdělávání (5 osob; ZUŠ, jazyková škola, Centrum volného času atd.); skauti či tělovýchovné spolky nemají zájem o spolupráci s MAPem (nicméně neustále jsou přesvědčováni, že vzdělávání neprobíhá jen na školní půdě).

Důležitá je spolupráce, sdílení toho, co kdo dělá – výsledkem MAPu by mělo být vytvoření spolupráce v daném území! Na Turnovsku školy do roku 1989 spolupracovaly, nyní mají každá samostatné financování. MAPu Turnovsko se podařilo zahájit spolupráci mezi MŠ (v realizačním týmu mají přímo jednoho zřizovatele).

MAP Jaroměř se při tvorbě AP zabýval analýzou problémů a příčin problémů v území (SWOT analýza): ptali se na workshopech na školách mezi dětmi, při individuálním setkávání, distribuovali dotazníky rodičům – z těchto výsledků pak tvořili AP.

MAP Frýdlantsko je momentálně ve fázi sběru informací.

MAP Vrchlabsko má 5 pracovních skupin (pro MŠ, ZŠ: velké a malé školy, neformální vzdělávání atd.) - v PS vytvářejí dotazníky, jež následně vyhodnocují. Jako svazek obcí mají přístup k vrcholným orgánům v obcích (mají přístup ke zřizovatelům, díky čemuž mají snadnou spolupráci), v realizačním týmu mají dámy ze školského odboru.

MAP Kostecko: v PS pracovali na struktuře strategie, pak hledají konkrétní cesty, jak cílů dosáhnout; někteří ředitelé ani nespolupracují (berou to formálně, nechtějí sdílet, bojí se konkurence), pestrost názorů (v PS ředitel, zřizovatel, učitel, rodič).

Zodpovědnost za akce – za něco jsme zodpovědní jako MAP, ale nejsme zodpovědní za realizaci (AP je jen představa, kudy se ubírat). K čemu má směřovat prioritizace? – nebude se mrhat veřejnými prostředky, akce jsou pro území prospěšné, v podstatě nikdo nedělá, protože je velmi obtížné na regionální úrovni rozhodnout při typově stejných projektech, který z nich má být upřednostněn a do seznamu zařazen, dává prostor k případným sporům.

- **Jak nakládat s MAPím majetkem (MAPí knihovnička)**

Představení „projektu“ MAPí knihovničky se ujala Iva Dobiášová, Svitlana Sazečková pak vysvětlila dosavadní proces.

Impulzem pro vznik MAPí knihovničky byla setkávání členů týmu na Gymnáziu Mnichovo Hradiště. Měla by obsahovat tituly z oblasti výchovy a vzdělávání (ať už teoretické, či praktičtější). Umístěna bude v místní knihovně v centru Mnichova Hradiště (vedoucí knihovny je myšlenka nakloněna). Zřídíme seznam výpůjček z MAPí knihovničky. Každý, kdo si přijde knihu vypůjčit, se nejprve legitimuje, aby bylo možné zapsat základní údaje: pro MAPí knihovničku bude existovat samostatná kartotéka, samostatná police, samostatné půjčování. Návrhy na nákup knih vzešly a i nadále přicházejí od Ivy Dobiášové a dalších členů realizačního týmu, od lektorů našich vzdělávacích akcí, kteří jsou vyzváni, aby ke svému tématu vždy nějakou knihu doporučili, plánujeme též oslovit veřejnost, zda by nepřišla s nějakým konkrétním titulem. Vycházíme samozřejmě z toho, co je již v majetku místní knihovny, abychom

se s knihami nedublovali. Kvůli komplikovanosti a neefektivnosti jsme zamítli stěhování knih mezi jednotlivými školami. Knihy nakupujeme z paušálu. Počítáme s vytvořením vlastní vnitřní směrnice ohledně MAPí knihovničky a jejího umístění v místní knihovně (dle pravidel by totiž měl mít realizátor projektu knihy u sebe: v našem případě by šlo o MAS, která sídlí v Sobotce, což by byl pro naše ORP problém). Dle informací od řídicího orgánu již víme, že můžeme ideu MAPí knihovničky realizovat, momentálně tedy budeme zjišťovat, kolik finančních prostředků na ni můžeme vynaložit a kolik knih budeme moci pořídit. Školy ne vždy disponují prostředky na nákup odborné či populárně naučné literatury z oblasti výchovy a vzdělávání, proto vznikla poptávka po MAPí knihovničce (v první fázi jsme zjistili situaci v místní knihovně, v druhé fázi budeme zjišťovat, jaký je stav v jednotlivých školách). Školy v ORP by disponovaly seznamem zakoupené literatury, seznam by byl umístěn i na webových stránkách MAP, tak by byly informace o nabízených titulech co nejvíce dostupné. Výpůjční doba by byla pravděpodobně jeden měsíc, výpůjčky by probíhaly zdarma. V MH se v červnu uskutečnil první čtenářský klub, který bude pokračovat i v podzimních a následujících měsících. Smyslem je, aby se sešlo pár osvědčených učitelů nad jedním titulem z MAPí knihovničky, o němž pohovoří, poté ho (v ideálním případě) v kabinetu doporučí. MAP Turnovsko – půjčování knih by bylo zadarmo a na jeden měsíc, objednat je bude možné emailem; jednotlivé tituly budou představeny učitelům během workshopu. Na konci projektu se knihy převedou pod jednu školu v Turnově, kde již funguje knihovna. Karel Bárta též zmínil tristní situaci ve školách, kde se objevují staré tituly z 90. let a pouze minimum novější literatury, školy totiž nemají prostředky na nákup dražších publikací. Bude potřeba jednotlivé tituly osobně doporučovat (měl by to dělat jeden člověk, který bude poskytovat informace o knihách a metodickou pomoc).

- **Inkluze**

S problematikou inkluze seznámil všechny přítomné Karel Bárta (viz prezentace). Vysvětlil základní pojmy jako integrace, inkluze, děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, děti a žáci nadaní. Zmínil východiska inkluze (Prohlášení ze

Salamanky z roku 1994; Národní program rozvoje vzdělávání v ČR, Bílá kniha, 2001; rámcové vzdělávací programy; zprávy OECD), uvedl též právní normy, které se inkluzi věnují. Zaměřil se též na podmínky inkluze (ekonomické, materiální, personální...). Dozvěděli jsme se, jak probíhá inkluze na Turnovsku (Strategie rozvoje vzdělávání ORP Turnov, 2015, projekt Vytváříme podmínky pro školní úspěšnost: <http://www.skolniuspesnost.cz>; projekt Vzdělávacího centra Turnov: Individuálně, ale společně a jinak, www.vctu.cz/inkluze). MAP Turnovsko má ve svém strategickém rámci inkluzi taktéž zahrnutou (viz Strategický rámec do roku 2023, MAP Turnovsko, http://www.mapturnovsko.cz/wp-content/uploads/2016/05/sr_ip.pdf). V rámci MAP Turnovsko jsou v problematice inkluze vzdělávání ředitelé škol, pedagogové ve školách, veřejnost, zákonní zástupci, politici. Zdrojem informací v otázce inkluze jsou MŠMT, NÚV (Národní ústav ve vzdělávání; <http://www.nuv.cz/t/in>), COSIV (Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, <https://cosiv.cz/cs/>).

Po skončení prezentace následovala živá diskuse na toto téma. Zmínili jsme například Norsko, kde neexistují žádné speciální školy – přímo v běžných školách ale pracují školní speciální pedagogové. V USA je asistent pedagoga běžnou záležitostí (jsou i 2–3 v jedné hodině). V ČR je velký nedostatek speciálních pedagogů, stejně tak i asistentů pedagogů (ideální je, pokud speciální pedagog není zároveň učitelem na dané škole, aby mohl svou činnost speciálního pedagoga vykonávat i v době školní výuky). Důležitá je též funkční spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou. Na Mnichovohradištsku, tak jako v jiných regionech, se mísí obavy vyvolávané často ze strany médií, se zdravým přístupem k tématu. U některých lidí může převládat nejistota z dané situace. Některé školy se chovaly inkluzivně dávno před legislativní změnou, pro některé jsou současné změny částečně obtížnější i s ohledem na chybějící vzdělání v oblasti speciální pedagogiky, chybějícího personálního zajištění. Vzhledem k nedostatečné a někdy i neobjektivní informovanosti rodičovské i široké veřejnosti se často i v našem regionu šíří obavy rodičů žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných i žáků intaktních. Situace není jednoduchá, ale všichni zúčastnění by měli pracovat na stavu, který bude v nejlepším zájmu dítěte a samozřejmě dle platné legislativy. Téma si zaslouží hlubší diskusi a podporu – např. i ze strany MAP.

Co může pro inkluzi udělat MAP? Ukazovat příklady dobré praxe (na webu MŠMT: Vzdělávání – Společné vzdělávání – blok 21. Příklady dobré praxe; <http://www.msmt.cz/vzdelavani/20-priklady-dobre-praxe>). Může podporovat školy (školní psycholog, poradenské centrum, sdílený speciální pedagog či psycholog – nyní je to v šablonách), když se nebude inkluze bát škola, nebudou se bát ani rodiče.

Robert Rölc zmínil též nadané žáky, kteří by neměli v této otázce zůstat stranou (publikace *Jak pracovat s nadanými žáky*) – z výsledků zjištění vychází, že v ORP Mnichovohradištsko je v uplynulém školním roce 2017/2017 na základních školách více než 110 postižených dětí v běžných třídách, ale jen 1 nadaný žák! Inkluze by měla zahrnovat i žáky nadané a mimořádně nadané. Školy (ne všechny) bohužel v zahlcení povinností nestíhají nadané žáky diagnostikovat v rámci běžné výuky (např. pozorováním apod.) a následně s výsledky pracovat (např. posílat k diagnostice do PPP, tvořit IVP pro nadané žáky apod.). Určitá část nadaných totiž není problematickými žáky. Školám v nemalém měřítku chybí metodická či didaktická pomoc při práci s nadanými žáky, nejčastěji jsou tedy nadaní rozvíjeni formou olympiád a soutěží, které jsou často jen jednorázovou aktivitou.

Na Mnichovohradištsku by se v této problematice mohlo (a mělo) něco udělat – např. sezvat ředitele, sdílet příklady dobré praxe z jednotlivých škol. Cílem by mělo být předání objektivních a odborných informací, poskytnutí dobrých zkušeností, kontaktů a rad pro praxi.

- **MAP II**

Připravují se postupy pro MAP II, které se budou připomínkovat, na MŠMT se vše zhodnotí. Do 10. 10. 2017 se svolá monitorovací výbor programu, pak se svolá výzva pro MAP II (když někdo podá projekt např. 1. 11. 2017, pak zhruba za tři měsíce získá právní akt). V MAP II bude o 10–15 % peněz víc, alokace bude asi 1 mld. Kč, zpětné financování bude možné už od května 2017, projekt bude 3letý. Financování lze nastavit návazné na MAP I, ale finanční prostředky přijdou až následně. Cíle MAP II: zachovat proces spolupráce a společného plánování, proto je kladen důraz na prioritizaci, zapojení lidí do plánování a aktivních lidí; pokračovat v pozdvižení

místních lídrů nejen mezi řediteli, ale i mezi učiteli; prodlužovat „věci“ z MAP I. MAP II bude podporovat školy, aby měly svou vizi, tým MAP jim v tom bude poskytovat podporu, aby se vize škol vázala na plán regionu. Objevuje se nový pojem „spravedlivost“: neměla by vznikat místa, školy, které dají lepší vzdělávání těm, kdo si ho zaplatí, neměly by vznikat separační tendence. Díky MAP II získá dané území další tři roky, aby se v něm strategické plánování zažilo. Předpokládá se, že v týmech zůstanou zhruba stejní lidé; žadatelé budou pravděpodobně stejní; asi nebudou ani velké změny v území; předpokládá se větší spolupráce s KAP. Budou předepsané typové pozice v týmu; bude kladen důraz na práci s veřejností (tj. na práci pracovních skupin).

- **Zapojení rodičů**

Zapojení rodičů bylo velkým tématem pro všechny zúčastněné, každý přispěl nějakou zajímavou poznámkou či návrhem aktivity.

MAP Frýdlantsko: není problém zapojit rodiče v MŠ, ještě i na 1. stupni ZŠ, ale spolupráce s rodiči na 2. či 3. stupni se nedaří. Na svém facebookovém profilu mají MAPítko, tj. hlasování žáků a rodičů.

MAP Kostecko: do aktivit MAPu se zapojují stále stejní rodiče (aktivní), rodiče se zúčastnili např. i 2denní konference, kterou MAP zorganizoval. Chtěli by oživit školské rady; velké procento rodičů však očekává, že to bude stejný systém, jako měli oni sami ve škole. Na září připravují dotazník pro rodiče.

MAP Turnovsko: zapojení rodičů je problém; školy rodiče ještě zapojí, ale aby je zapojil MAP, to je utopie. Více se daří zapojit rodiče školám v menších obcích.

Blažena Hušková vystoupila s poznámkou, že vlastně ani nevíme, co zapojení rodičů znamená: jak ale můžeme připravovat strategický plán, když tu máme jednu podstatnou skupinu, která do vzdělávání náleží?

Důležité je učit se komunikovat s rodiči v rámci území navzájem. Při MAPování zaznělo, že škola je pro rodiče odkladiště dětí, maximálně dítěti jako rodič zaplatím nějaký výlet a na oplátku očekávám, že ho dostanu v pořádku domů; od učitelů pak

vzešlo, že usilují o aktivního rodiče. Navázat spolupráci s rodiči je možné jedině přes školu, jejímž prostřednictvím by se mohla rodičům nabídnout nějaká zajímavá aktivita. Případně by bylo možné navázat spolupráci s komunitními a mateřskými centry, tam docházejí aktivní rodiče. MAP neví, co od rodičů potřebuje, nevíme, proč se s nimi bavit, nevíme, na co se jich ptát.

MAP Turnovsko: chce 1) odstranit třídní schůzky, nahradit je konzultacemi učitel + rodič + žák; 2) aby nebyla činnost školské rady formální, aby se rodiče zapojili; 3) vlastní hodnocení školy (využít i názory rodičů) – v těchto třech oblastech by bylo zajímavé zapojit rodiče, MAP by mohl pomoci.

MAP Jaroměř: vytvořili dotazník pro rodiče (zahrnuje oblast výuky, ale i oblast volného času), učitelka (mimořadně zapojená do MAPu) jim ho rozdala na třídních schůzkách, vysvětlila jim smysl. Paní Krejsová přidala další aktivitu, jež by se v oblasti zapojení rodičů mohla objevit: 4) osvěta – aby se rodičům vysvětlovalo např. i to, co je Hejného metoda, inkluze (rodiče nyní protestují, protože je něco zavedeno, ale kdyby byli informováni předem, byla by situace lepší).

V Brně se osvědčilo podchytit zájem rodičů v tu jednu jedinou chvíli, kdy rodiče vzdělávání zajímá, a to v době, kdy dítě vstupuje do 1. třídy!

V problematice zapojení rodičů jsme popsali 4 stěžejní témata, kterým je možné se věnovat (viz výše), využít by se mohly 2 formy: jednak ve škole, ve třídě prostřednictvím školy a učitelů, jednak by měli zástupci MAP přijít sami do třídních schůzek (např. do 30 tříd); měli bychom školám pomáhat, aby našli svou cestu k rodičům.

Kde je vhodné se s rodiči potkávat? Ne ve třídě (tam si mnozí ventilují své školní zkušenosti), ale je dobré vyčlenit místnost, určenou jen pro rodiče, kde se mohou potkávat (pak se tam mohou konat i různé besedy, přednášky, volnočasové aktivity; v místnosti jsou židle odpovídající svou velikostí výšce dospělých). Měli bychom rezignovat na zapojení všech rodičů, ale věnovat se těm aktivním, kteří na sebe nabalí další aktivní rodiče.

Zbývající body programu, a sice:

- Zapojení žáků,
- Vnitřní evaluace,
- Jak lze pojmout supervizi,
- Diskuse na volné téma,
- Krátké zhodnocení,

se bohužel nestihly vzhledem k časové tísni probrat, nicméně ke krátkému zhodnocení došlo alespoň mezi přítomnými členy organizujícího týmu MAP Mnichovohradištsko.